

Izjava vsak dan razen sobot, nedelj
in praznikov.
Issued daily except Saturday,
Sundays and Holidays.

TO—YEAR XXVIII.

Cena Nove je \$0.00

Entered as second-class matter January 16, 1922, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 11. JULIJA (JULY 11), 1935.

Subscription \$6.00 Yearly.

Uredniški in upravniki prostor:
2657 S. Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

STEV.—NUMBER 134

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1108, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Japonska skuša preprečiti italijansko vojno v Afriki

olom arbitražne konference v Holandiji. Japonski militaristi pravijo, da Japonska ne more biti neutralna v vzhodni Afriki, kjer imajo japonski kapitalisti obširne interese in koncesije. Voditelji Lige narodov bi radi videli sporazum med velesilami pred sejo sveta Lige, ki bo 25. julija

Rim, 10. jul. — Sedaj se je zna, da bo premier Mussolini, ki je tudi vojni minister, obiliral nadaljnji dve vojaški divizijsi za vojno v Afriki. Na bo regularna armadna divizija, drugo bodo pa tvorili črničeniki pod poveljništvo generala Attilia Teruzzija, načinka staba fašistične milice. Bosta dodeljeni k osmim divizijam, ki so bile že prej mobilizane za službo v Afriki.

Iz vladnih krogov je dalje bila vest, da je bil velik koncept vojaških strokovnjakov iz leta 1912 pozvan, naj se prične s službo 30. julija.

Panama, Ill. — Dne 4. julija je v tukajšnjem jezeru, ki se nahaja na posestvu premogovniške družbe, utonul med kopanjem mlad fant Louis Gavran, po nadročnosti Hrvat, ki je prišel sem na obisk iz St. Louisa. Pokopan je bil 7. julija v Sorentu, Ill. Posrečenec ni bil pri nobenem podpornem društvu.

Nov grob na zapadu

Chicago. — Charles Pogorelec, upravnik Proletarca in tajnik JSZ, je te dni prejel žalostno vest, da je v Pueblo, Colo., umrl njegov nečak Joe Hribar, star okrog 21 let in rojen tukaj.

Rojak v bolnišnici

Kemmerer, Wyo. — V tukajšnjih bolnišnicah se nahaja rojak Jim Cimperman iz Blazona, Wyo., ki je bil operiran 8. julija. Upanje je, da kmalu okrevira.

Stirje mrtvi v Clevelandu

Cleveland. — Te dni je umrl Jos. Koželj, star 59 let in doma s Fužin pri Žužemberku, bivši gostilničar in zadnja leta trgovec z železnino. V Ameriki je bil 35 let in tu zaposlen ženo in šest otrok.

Bil je član društva 147 SNPJ. — Dalje je po kratki bolezni umrl Mihail Frigel, star 57 let in doma iz Brežice. V Ameriki je bil 22 let in njegova družina je v starem kraju. — Umrl je tudi Jos. Gospodarič, star 54 let in doma iz Straže pri St. Rupertu na Dolenjskem. V Ameriki je bil 32 let in tu zaposlen ženo, hčer in brata. — Nadalje je umrl Martin Nagode, star 20 let in rojen tu; zaposlen starše, štirje brate in dve sestri.

New Deal" za Jugoslavijo

New York. — Dnevnik Times Dispatch v Richmondu, Va., je 26. junija razpravljal v uvodniku položaju v Jugoslaviji z ozirom na spremembu režima. Mnenje lista je, da ta spremembu znači "New Deal" za Jugoslavijo in konč terorizma, ki je živo opisan v Adamičevi knjigi "The Native's Return".

Nov grob v starem kraju

Pueblo, Colo. — Alfonz Hočevar, član društva 21 SNPJ, je prejel od svojega očeta žalostno vest, da je umrla njegova sestra Angela Hočevar, doma iz Struga na Dolenjskem, stara 30 let in neomožena. Oče in mati sta se pripravljala na slavnost svoje zlate poroke, ki je imela biti 10. junija, a bilo je žalostno slavje, ker sta baš tega dne pokopala svojo hčer na ljubljanskem pokopališču. V Ameriki zaposlen dva brata, v stari domovini pa poleg staršev dva brata in dve sestri.

določa mirno poravnava mednarodnih sporov.

Dasi je bilo poloma holandskih pogajanja pričakovati, je afera vseeno vzvemirila Evropo. Polom pomeni, da hoče Italija vojno za vsako ceno in da bodo tudi poskusi Lige narodov, da jo prepreči, izjavili.

Teroriziranje re-ljnih stavkarjev

Kanadska policija hoče ustaviti pohod v Ottawa

Regina, Kanada. — (FP) — Obsedno stanje je še vedno v veljavi v tem mestu. Državna policija je napala vse sile, da prepreči pohod reljnih delavcev v glavno mesto. Po instrukcijah premierja Bennettja je policija zastrala vse ceste, zaemo pa je policijski komisar S. T. Wood izdal odredbo, "da mora biti vsaka oseba, ki ponudi stavkarjem živila, streho ali transportacijo, aretirana." Wood hoče izstradati stavkarje in takoj izsiliti kapitulacijo.

Vsi dosedanji poskusi, da se izstrada stavkarje, so se izjavili. Veliko število ljudi se je uprlo odredbi in podpira stavkarje z živili in denarjem.

V nedavnem policijskem nalu na stavkarje je bilo nad so oseb ranjenih, med temi tudi rev. Samuel East, protestantski pastor in načelnik komiteja reginskih državljanov, ki je ostro obošdil policijske brutalnosti. Policija je aretirala voditelja pohoda in ignorirala dovoljenje za pohod, ki so ga stavkarjem izdale avtoritete province Saskatchewan.

Zajeti reljini stavkarji so pozvali vse reljne delavce v taboriščih Kanade, naj se jim pripravijo v pohodu proti Ottawi, da tam predlože svoje zahteve in pritožbe federalni vladi.

Delavci v Moskvi odkrili podzemne dvorane

Moskva, 10. jul. — Delavci, ki kopijo predore za razširjenje podzemne železnice, so naleteli na stare hodnike in dvoranе globoke pod zemljo v sredini mesta. V dvoranah so našli mnogo starinskega oružja, na primer mečev in bojni sekir tartarskega in poljskega izdelka iz 16. stoletja ter več človeških okostij. Domnevna, da so ti podzemski prostori bili zapori in tajne mučilnice carja Ivana Groznega.

Borba proti kup-cijskemu davku

Jersey City, N. J. — Kakor hitro je bil uveljavljen zakon kup-cijskega davka, so konzumentje in mali trgovci formirali močno organizacijo, ki se bo borila za preklic tega zakona. Poleg tega je naznanila, da bo podvzela akcijo na sodišču, ker smatra, da je zakon v nasprotju z državnim ustavom.

Venizelos po-begnil v London

London, 10. jul. — Venizelos, bivši ministriški predsednik na Grškem in vodja zadnje grške vlaste, ki se je izjavila, je zapustil Pariz in se preselil v London s podvovo privatno strano. Sedan grška vlada je bila razpisala \$10,000 nagrade onemu, ki Venizelosa ubije.

Zborovanje burbonih "križarjev" v Clevelandu

Cleveland, O. — Republikanski zaupniki iz šestih držav so tu zborovali v pondeljek in torek. Zborovalci so sprejeli "platformo", v kateri zahtevajo balanciran budget, stabilizirani dolari in takojšnji bonus v gotovini za bivške vojake; dalje pravijo, da edino zdravilo za brezposelnost je upošljitev delavcev v privavnih industriah, in pozivajo republikance vse Amerike, naj "čuvajo ustavo" in prihodnje leta strmolagijo "ustavolomno-newdealsko viado". V Illinoisu so republikanski burbonci zborovali kot "grass-rootarji" (travniki koreninarji), a tu so zborovali kot "križarji".

Nemški deček (v ozadju), ki je bil rojen 1. 1914, ob izbruhu svetovne vojne, je bil spoznan za sposobnega pri zdravniški preiskavi. Poslan bo v klinično, kadar se bo nacistična Nemčija zapletila v vojno.

41 mrtvih pri newyorški poplavi 2000 ljudi brez strehe; 40 mest prizadetih

New York. — Narasle vode v petih okrajih države New Yorka, ki so se razlile vsled silnih deževnih nalinov zadnjo nedeljo in pondeljek, so začele upadati in prebivalci se vračajo v razvaline svojih domov. Dosegli so našeli 41 mrtvih. Prizadetih je 40 mest in manjših naselbin in okrog 2000 oseb je začasno brez doma. Skoda se zdaj ceni na petnajst milijonov dolarjev.

Rdeči kriz skrb za begune in civilne cete CCC so na delu v poplavljene krajih. Nastala je nevarnost legarja zaradi skvarjene pitne vode. Središče povodnji, kjer je največ ljudi utonilo, je bilo v okolici Binghama, Batha in Ithace. Utonilo je tudi veliko število goveje živine. Avtne ceste so napolnjene z blatom in peskom in železniške proge so uničene v mnogih krajih.

Povodenje je prizadela tudi nizine v vzhodni Pensylvaniji in kolikor je doslej znano, je tam tudi pet oseb izgubilo življenje.

Bisbee, Arizona, spet oborožen tabor

Napadi na rudarje

Bisbee, Ariz. — Phelps-Dodge korporacija namerava zdrobiti tukajšnjo rudarsko stavko za priznanje unije za vsako ceno.

Odkar je stavka izbruhnila, izgleda to rudarsko mesto kot oborožena kempa. Družba je nastavila celo četo svojih gardistov, ki so vsi oboroženi, poleg tega pa ima na svoji strani tudi serifa.

Eden njenih pobožnikov po imenu Ed Porter je že misli poslati na oni svet blivšega tajnika unije za vsako ceno. Odkar je stavka izbruhnila, izgleda to rudarsko mesto kot oborožena kempa. Družba je nastavila celo četo svojih gardistov, ki so vsi oboroženi, poleg tega pa ima na svoji strani tudi serifa.

Serfski deputiji so zadnje dni arteriali devet stavkarjev radi premikastenja nekega skeba. Aretiranci so vsi mladi fantje, ki so prisnali krivdo in dobili po pet dni zapora razen Ansona Windsorja, ki je prejel 30 dn. ker je že prej zakril enak čin.

Venizelos po-begnil v London

London, 10. jul. — Venizelos, bivši ministriški predsednik na Grškem in vodja zadnje grške vlaste, ki se je izjavila, je zapustil Pariz in se preselil v London s podvovo privatno strano. Sedan grška vlada je bila razpisala \$10,000 nagrade onemu, ki Venizelosa ubije.

Zborovanje burbonih "križarjev" v Clevelandu

Cleveland, O. — Republikanski zaupniki iz šestih držav so tu zborovali v pondeljek in torek. Zborovalci so sprejeli "platformo", v kateri zahtevajo balanciran budget, stabilizirani dolari in takojšnji bonus v gotovini za bivške vojake; dalje pravijo, da edino zdravilo za brezposelnost je upošljitev delavcev v privavnih industriah, in pozivajo republikance vse Amerike, naj "čuvajo ustavo" in prihodnje leta strmolagijo "ustavolomno-newdealsko viado". V Illinoisu so republikanski burbonci zborovali kot "grass-rootarji" (travniki koreninarji), a tu so zborovali kot "križarji".

ODPOR PROTI HITLERJEVEMU REŽIMU NARAŠČA

Industrijci in militaristi so gospodarji Nemčije

FASIZEM TIRA NEMCIJO V FEVDALIZEM

Berlin. — (TIS) — Minilo je leto od krvavega čiščenja v nacističnih vrstah, ko je Hitler zatrl revolt, toda preprečiti ni mogel silne podzemne borbe, ki čim dalje bolj ograža njegov režim. Industrijci in militaristi so gospodarji Nemčije, dočim ljudske mase stokajo pod bremenom in odporni proti diktaturi in tiranu stalno narašča. Nacistična struktura se skoro v ničemer ne razlikuje od fevdalizma, ki je kaže v Nemčiji pred desetletji.

Cene živiljenim potrebščinam se stalno dvigajo in med se dosegajo najnižjo točko. Nemška socialna zakonodaja, na katero so bili delavci ponosni, je ogrodjana do kosti. Uničenju mogičnih delavskih unij je sledila deščna vlažna delajalcev.

Hitler omamila ljudstvo z militaristično slavo, toda masa se boji posledic novega svetovnega konflikta. Silna nacistična propaganda ne more odpraviti pri starejših delavcih strašnih spominov na zadnjo vojno.

Nedavne volitve delavskih stavkov so dokaz, da so se delavci pridružili, da je fašizem nasprotnik organiziranega delavstva. Nezaupanje v nacističnem režimu je očitno pokazal izvoliti uslužbenec cestne železnice v Frankfortu. Nacistični kandidati, ki so pri lanskih volitvah dobili 90 odstotkov glasov, so jih pri letoskih prejeli samo 25 odstotkov in to vselej silnemu pritisku in propagandi Hitlerjevih agentov. Nič ni torej čudnega, če misleči ljudje vidijo v tem simptom sprememb v milijenju nemškega delavstva.

Nacistična ideologija in gesla imajo sicer še velik vpliv med nekatere delavskimi grupami, tako da na drugi strani se opaža močna želja po svobodi in neodvisnosti. Hitlerjeva diktatura ima danes na razpolago sredstva, s katerimi lahko uniči vsako odprtjo opozicijo, ne more uničiti pa podzemne, kajti delavci v čim dalje večjih grupah kažejo militantni duh odpornosti.

Dve leti fašistične diktature sta dokazali, da ne more nobena diktatura udušiti organiziranega delavstva. Prepad med tema dve leti tudi teror se bo moral končno umakniti odločnosti in militantnosti delavstva, ki hoče izvajati svojo svobodo in pravice nazaj.

Zborovanje burbonih "križarjev" v Clevelandu

Cleveland, O. — Republikanski zaupniki iz šestih držav so tu zborovali v pondeljek in torek. Zborovalci so sprejeli "platformo", v kateri zahtevajo balanciran budget, stabilizirani dolari in takojšnji bonus v gotovini za bivške vojake; dalje pravijo, da edino zdravilo za brezposelnost je upošljitev delavcev v privavnih industriah, in pozivajo republikance vse Amerike, naj "čuvajo ustavo" in prihodnje leta strmolagijo "ustavolomno-newdealsko viado". V Illinoisu so republikanski burbonci zborovali kot "grass-rootarji" (travniki koreninarji), a tu so zborovali kot "križarji".

Rooseveltov program v nevarnosti

Kongresniki hočejo revidirati programa

COUGHLIN SE PRE-LEVL V 'ORGANIZATORJA UNIJ'

Delavstvo skuša odtegniti od Ameriške delavske federacije

SE OGREVA ZA PROFITARJE

Detroit. — (FP) — "Father" Coughlin se je v kratki dobi nekaj mescev prevelel iz odprtga "openšparja" v "uniscega organizatorja". Yes, zavzel se je za organiziranje avtinskih delavcev v Automotive Industrial Workers asociaciji, kateri je dal življienje diskreditirani avtni "delavski" odbor.

Tej "proporčni" zvezni se je postavil na celo na njenem zadnjem shodu, na katerem je avtini delavci izbrali obljubil letni zaslužek \$2150. Tudi je delavec povedal, kako lahko dosežejo to plačo. Prvi se morajo organizirati v njegovi uniji, oziroma Industrial Workers asociaciji avtinskih delavcev, kateri je dal življienje diskreditirani avtni "delavski" odbor.

Druži bodo prišle te letne plače \$2150 na račun odjemalcev. Po njegovem mnenju publica sedaj "kupe avte preveč poceni".

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LISTNIČNA SLOVENSKE NARODNE JEDNOSTE

Organ of and published by the Slovens National Benefit Society

Narodna: za Edinljivo državo (izven Chicago) in Kanado \$4.00 na leto; \$3.00 na pol leta; \$1.50 na deseti leta; za Chicago in Clever \$7.50 na celo leto; \$3.75 na pol leta; za inozemstvo \$8.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$4.00 per year, Chicago and Clever \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Gospodski zapisnik po dogovoru—Rokopisni dogovor in nepravilnih članov se ne vrnila. Rokopisni literarni vrednosti (črtice, posveti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slednji, se je pridružiti pošiljanju.

Advertising rates on agreement—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vas, kar ima stik s letom:

PROSVETA

2657-59 No. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Lindbergh—znanstvenik

Charles A. Lindbergh je bil doslej znan kot aviatik, letalec, ki je prvi sam preletel Atlantski ocean. Prej sploh ni bil znan.

Njegov oče je bil poznan v Minnesoti kot napreden delavski in farmarski politik, ki se je zanimal za socialne reforme. Njegov sin se pa ne briga za politiko in najmanj se briga za delavsko in farmarsko politiko. Aviatika ga je obogatila in storila — neodvisnega in brezbrinoga, kar je škoda.

Katoličani tudi pravijo, da je Lindbergh tako slab kristjan, in sicer zaradi tega, ker ne pusti, da bi mu duhovni požegnali njegov aeroplanski klub temu še ni imel nobene nesreče pri poletih. (Na drugi strani je več letalcev, ki so dali požegnati svoja letala, padlo v more — kar je dokaz, da žegen nič ne pomaga.) Edino dobro svojstvo, ki ga je Lindbergh posnel po svojem očetu, je njegovo svobodomiselnost.

Pred kratkim je pa Lindbergh zaslovel kot znanstvenik na polju biologije. Sele zdaj je prišlo na dan, da se je Lindbergh že več let na tistem bavil v družbi z zanimanjem dr. Carrelлом, biologom v Rockefellerjevem institutu, z napravo umetnega srca, ki omogoči, da posamezni človeški organi ostanejo živi in sveži ločeno od telesa.

To se tako radikalno sliši: živi organi. Posamezni človek si težko misli živ organ zunaj živega telesa, toda dr. Carrell je dokazal, da to ni pripovedka. On goji v svojem laboratoriju drobec kurjega srca, ki živi že čez dvajset let in v tem času bi bil ta drobec lahko zrasel v celo goro, če bi ne bil namenoma zadržan. Dr. Carrell je s tem čudovitom eksperimentom dokazal, da je možno žive stanice obdržati pri življenju na umetni način; stanice ne samo žive, temveč se tudi množe — in tem množitvam in rasti ni meje, če človek hoče. Življenje in normalno delovanje posameznih organov ločeno od telesa je torej mogoče.

Kaj vse to pomeni za znanost in civilizacijo v bodočnosti, si je težko predstavljati. In znanost biologije je še komaj otrok!

Upajmo, da se Lindberghovo poizkušanje obnese. Lindbergh je dober letalec. Ako bo tako dober biolog, bo njegovo ime živilo še dolgo, dolgo po njegovi smrti.

Mussolini—civilizator

Radi priznamo, da je Abesinija barbarska dežela, polna primitivnega praznoverja; ima zelo primitiven socialni sistem in silno nizek standard življenja. Tam je še vedno telesna sužnost v navadi, čeprav je bila že večkrat odpravljena na papirju.

Vse to je res, ali kadar čitamo, kako se italijanski fašistični diktator širokosti, da je on poklican — civilizirati Abesinijo, tedaj je to širokostenje največja ironija pod soncem.

Barbar bo civiliziral barbar! Italijanski — kakor nemški in vsak drugi — fašizem je padec nazaj v barbarizem, barbarsko nasilje, v dobo kast s požrešnimi privilegiranci na vrhu, na katerem se šepeperi "od Boga poslan" diktator in v absolutno potlačenimi ter do golih kosti odrtimi ljudskimi sloji na dnu. In ta fašizem, posnetek barbarskega srednjevrstnega despotstva, zdaj bobna po svojih prah kakor gorila in pravi, da bo civiliziral Abesinico!

Samo v Primorje nam je treba pogledati, pa imamo fašistično "civilizacijo" na diani. Poglejmo še v kazenske kolonije na pustinjskih italijanskih otokih, kjer imajo zasluženih na tisoče antifašistov in slike "civilizacije" je jašnjeja; poglejmo še v italijanske tovarne, na katere so italijanski delavci priklenjeni kakor sužnji na galeje — in boljše slike ni treba. Poglejmo končno v italijanske ječe in na morišča, kjer streljajo "izdajalce" v hrket, in slike fašistične "civilizacije" je popolna. Od abesinske "civilizacije" se razlikuje le po mučilnim orodju. Abesinski barbari najbrž še nababajo svoje "izdajalce" na kol, italijanski fašistično-kračanski barbari pa nababajo svoje na bajonet.

Kar se pa tiče praznoverja, so Italijani in Abesinci enako paganski in enako zabit, enako malikovalski in enako vratarski. Čemu potem Mussolini je "civiliziranje"?

Mussolini sam priznavata, da se laže. Njega ne briga abesinski barbarizem, brigajo ga pa abesinski rude, olje in bogata polja za bombarde. Abesinski barbari si niso izbrali prave domovine. Ce bi bili kje na Arktiku ali Antarktiku, bi gotovo imeli najlepši mir pred barbarskimi "civilizatorji" iz Evrope.

Glasovi iz naselbin

Slavje J. N. D. in piknik

Ely, Minn. — Kot opazovalcu in članu odbora Jugoslovenskega narodnega doma, so mi domove ameriške jako dobro poznane, in to od vsega začetka, ko se je ustanovila Slovenska čitalnica leta 1910. Tedanjta Čitalnica si je nadela za svojo podlago nalogo, da izobražuje naše ljudi in jih zdrjuje.

Namen in cilj ljudi, ki so se zavzeli za to prekoristno idejo, se je uresničil. Šli so naprej s tem težkim delom, četudi so drugi nasprotovali in hoteli Čitalnico razbiti. Zato gre vse priznanje ustanoviteljem in začetnikom ter somščiljenikom, ki so se zavzeli za povzdigo izobraževalnega in kulturnega dela med nami. Ta naša kulturna ustanova je danes zrcalo in lep vzgled v našem mestu, rezultat naše vzejemnosti. Tudi ostale narodnosti lahko vidijo, da imamo svojo ustanovo ter da se zavedamo, ker tak nam služi. Vsled tega nas tudi ne morejo prezreti, ker se zavedamo, da smo državljanji kar oni.

Trudopolno je bilo začetno delo in poznejša prizadevanja, da se naše skupno delo ohrani in razširi. Danes nam je v ponos lepa dvorana, ki se imenuje Jugoslovenski narodni dom. Naši ljudje so se zavedali, da nam bo lastni dom nudil več ugodnosti in prostosti; zavedali so se, da bomo lahko zborovali in se zavzeli v lastnem hramu. V tem gre priznanje vsem društvin in posameznikom, ki so skupno pomagali, da se je stvar uresničila. Vsa društva so lastniki JND.

Vsa skupna društva, ki spadajo pod okrilje JND, so se zavzela, da proslavijo "jugoslovenski dan" in JND v nedeljo 14. julija. Pridelite se bo vršila v Zadružni dom učiteljev in profesorjev. Naši ljudje so se zavzeli, da nam bo lastni dom nudil več ugodnosti in prostosti; zavedali so se, da bomo lahko zborovali in se zavzeli v lastnem hramu. V tem gre priznanje vsem društvin in posameznikom, ki so skupno pomagali, da se je stvar uresničila. Vsa društva so lastniki JND.

Novice iz La Salla

La Salle, Ill. — Z delom gre pri nas zelo slabo in nikomur ne priporočam, da bi ga prišel iskat sem. Kajti tudi tukaj je veliko število brezposelnih delavcev, ki dnevno hodijo od tovarne do tovarne, pa vse zmanjšajo.

Tu imamo tri cementarne, v katerih se izdeluje znani Portland cement. Dve cementarni počivata, tretja pa dela, napovedujejo pa, da bo tudi ta obrat ustavila. Tu je tudi cinkarna in ko to pišem, delavci napovedujejo, da bodo zastavkali, ako jim družba ne zviša mezd. V okolici je več rorov in rudarji so večno doma; delajo le po eden ali dva dni v tednu.

V naseljini je sedaj že precej slovenske mladine, ki je sposobna za delo, toda dela ni in ga tudi ne more dobiti. Takšen je torej naš delavski položaj v La Sallu.

Gospodarski klub Slovenskega narodnega doma bo priredil piknik dne 14. julija v nedeljo v Shooting parku, ki se nahaja v bližini mesta Peru. Priporočam vsem rojakinom, da se tega piknika v nedeljo udeležijo v velikem številu. Tako tudi prireditev v tem smislu je isto tako sužen domačega požrešnega kapitalizma.

Združi se s svojim proletarcem sosednje države in solidarno se z njim bojuj za nov družbeni čas. Vzdušno se boste brezplačno. Ulijedno se vabijo vse rojakinje in rojakinje. Vabimo naše sestre in brate SNPJ, članstvo društva Tabor št. 139 SNPJ, članstvo društva na Jutrovenem ter sploh vsa društva, tako pa seveda tudi vse pevce in pevke vseh pevskih društev ter ljubitelje petja, tako da si medsebojno pomagamo za skupni našedevek vseh in obstoj, da bomo ohranili še mnogo let našo milo slovensko pesem v Ameriki.

Držimo skupaj! To je potrebno. Saj nam pravi pesem: "Bratje, mi stojimo trdnjak kakor zidi grada." Nas ne more vsaka sapa podreti. Zato ste vabljeni vse, da se gotovo udeležite piknika našega pevskega zborna v nedeljo 14. julija na Zornovih prostorih.

Pokažite, da cenite slovensko pesem s tem, da se udeležite v velikem številu Cvetkovega piknika. Na veselo svidenje v nedeljo!

Mrs. Rose Vatovec.

Slavje 30-letnice

Canonsburg, Pa. — Letos preteče 30 let, odkar so zavedni slovenski delavci začeli izdajati prvi slovenski delavski list. To je list Proletarec.

Sicer je danes na tisoče časopisov, ki trdijo o njih, da so delavski (med njimi tudi sloven-

Društvo Danica priredi svoj piknik dne 21. julija pod hrastom, plinnik društva Edinost se bo prvi dne 4. avgusta na Streljovi farmi. Rojaki se uljudno vabijo, da se udeležijo teh prireditv v velikem številu, ker gre za koristi društvene blagajne.

Naš pevski zbor "Soča", ki je tudi odsek SND, se prav pridno pripravlja za svoj jesenski koncert. Cloveka veseli, ko sliši slovensko pesem iz grl turojene mladine. Staršem priporočam, da jih vzpodbujujo, da se bodo redno udeleževali pevskih vaj. V jeseni pa boste imeli priliko slišati njih petje, od katerega boste imeli lep užitev in pa ponos na svojo mladino, ko boste slišali vaše sinove in hčere, ki bodo peli krasne slovenske pesmi. Starši, ki imajo doraške sinove in hčere, se vabijo, da jih pošljete k vajam sedaj. Čim prej se pričnejo vaditi v petju, tem bolje. Upam, da ta klic in vabilo ne bo ostalo brez odziva in uspeha od vaše strani, kajti to bo uspeh za nas vse!

Frank Ravnikar, (2.)

Piknik zborna "Cvet"

Cleveland-Newburgh, O. — Pevski zbor "Cvet" priredi svoj piknik v nedeljo 14. julija na Zornovih prostorih, 4388 Bradley rd., Brooklyn. Zabava bo obilo in petja tudi ne bo manjkalo.

Zbor Cvet bo zapel par krasnih pod vodstvom zborovodje Louis Semeta. Za plesalce bo skrbel Frankie Pennér z njegovim orkestrom mladih fantov iz Newburgha. Manjkalo ne bo tudi drugih dobro, tako da bo dovolj za vsa suh agrila in prazne želodce. Pripeljite s seboj tudi vaše malčke, da se z vami razveselijo v prosti naravi.

Pridite vse, ki radi balinante, kajti na Zornovih prostorih je urejen primeren kraj za balinanco. Truk bo vozil izpred Slovenske delavске dvorane. Prvič odpelje ob 1.30 popoldne in drugič ob 2.30. Kogar veseli iti na naš piknik, naj bo do določenem času na mestu. Vozili se boste brezplačno. Ulijedno se vabijo vse rojakinje in rojakinje. Vabimo naše sestre in brate SNPJ, članstvo društva Tabor št. 139 SNPJ, članstvo društva na Jutrovenem ter sploh vsa društva, tako pa seveda tudi vse pevce in pevke vseh pevskih društev ter ljubitelje petja, tako da si medsebojno pomagamo za skupni našedevek vseh in obstoj, da bomo ohranili še mnogo let našo milo slovensko pesem v Ameriki.

Pravili vse, ki radi balinante, kajti na Zornovih prostorih, je isto tako sužen domačega požrešnega kapitalizma. Združi se s svojim proletarcem sosednje države in solidarno se z njim bojuj za nov družbeni čas. Vzdušno se boste brezplačno. Ulijedno se vabijo vse rojakinje in rojakinje. Vabimo naše sestre in brate SNPJ, članstvo društva Tabor št. 139 SNPJ, članstvo društva na Jutrovenem ter sploh vsa društva, tako pa seveda tudi vse pevce in pevke vseh pevskih društev ter ljubitelje petja, tako da si medsebojno pomagamo za skupni našedevek vseh in obstoj, da bomo ohranili še mnogo let našo milo slovensko pesem v Ameriki.

Max poskusil to ugotoviti n. pr. z specifičnimi normalnimi osebami.

Maxovi električni sanjski sledovi so po "možganskim valovom", ki sta jih opazili Jasper in Carmichael. Tudi tu se električni impulsi ojačujejo in spreminjači so po tem potekajo.

Skoraj v vseh takšnih primerih so poskusne osebe izjavile, da so jim bile sanje prekriti in so lahko povedale tudi njih vsebine. Sprotno pa je od 82 oseb samo 9 izjavilo, nekaj sanjal, ko jih je prekinil spanje vnutku, ko ni kazala aparatu nobenega nista, ni še v teh primerih niso aktivno s temveč so le nekaj videle, na da bi same vale ali govorile. Zato na roko pritrjenata ratura pač ni mogla beležiti nobene krivulje. Gotovo pa je, da ostavljajo tudi takšne svoje sledove v drugih telesnih organih.

Veliki mislec Karl Marks je zapisal: "Delavci vsega sveta, združite se!" S tem je dosti potovanje vedenja. Delavec, otreši se mrnjenju! Vedi, da delavec druge države je isto tako sužen domačega požrešnega kapitalizma. Združi se s svojim proletarcem sosednje države in solidarno se z njim bojuj za nov družbeni čas. Vzdušno se boste brezplačno. Ulijedno se vabijo vse rojakinje in rojakinje. Vabimo naše sestre in brate SNPJ, članstvo društva Tabor št. 139 SNPJ, članstvo društva na Jutrovenem ter sploh vsa društva, tako pa seveda tudi vse pevce in pevke vseh pevskih društev ter ljubitelje petja, tako da si medsebojno pomagamo za skupni našedevek vseh in obstoj, da bomo ohranili še mnogo let našo milo slovensko pesem v Ameriki.

Maxovi električni sanjski sledovi so po "možganskim valovom", ki sta jih opazili Jasper in Carmichael. Tudi tu se električni impulsi ojačujejo in spreminjači so po tem potekajo.

Sedaj se bavi prof. Max z vprašanjem,

se kažejo isti električni tokovi pri normalnih ljudeh tudi v jeziku in grlu kakor pri honemih v rokah. Doslej je pa našel le osebe, ki so bile sposobne spati, medtem je bil jezik priključen na ojačevalce. In na teh osebah ni sanjala. A celo v spanju je prof. Max ugotovil tok šestih milvoltov, dočim je roka dajala samo tok mikrovolta.

Par dobrih nasvetov za zdravje v hiši

All je kakšna razlika, ako spiš na levo na desnih strani?

Ljudje vedo to in ono povedati v prisloku, da so na desni strani. Pa ne drži. Doble, da se ne navadiš na stalno ležanje na desni strani; drugače se ti bo zgodilo, da ti bo v sreči razbijati, ako bi se slučajno obrnil na desno stran.

Prav in zdravo je, če se navadiš spanje obeh straneh in da ga menjavaš.

Za publicistski odsek,

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

MOR V NUNSKI GRABI—
RAZPRAVA NA SODIŠCUObsojen na vešala, sin in re-
jene na robijo več letČe te listi nimajo kak dan po-
nem novem umoru,
ih imajo gotovo vsaj poročilo
o razpravi proti temu
menom moricu.V Mariboru so stali pred
sodnino sodiščem obtoženci
letni posestnik Jakob Budja,
gov 36-letni sin Ivan in 25-
letni rejenc Vincenc Kolbl—
čen, da so ubili posestnika
virovnik Jakoba in težko po-
sodili Vrhovnikovo ženo.Budja ima svoje posestvo v
naki grabi pri Ljutomeru, v
veči vasi. Njegov sosed je
Vrhovnik Jakob. Oba sose-
da se kaj slabo razumela za-
večnih prav, ki so najbolj
zgubil in je moral pla-
te tekke stotake in tisočake,
ki jih ni imel in so mu zaru-
čno. Tožil je Vrhovni-
ka razsiljanje časti, izgubil
sledila je rubežen. Ne-
je se dejansko lotil Vrhov-
nika ter bil obsojen na
mesece zapora in spet se-
stroški.Tem sovraštu je sklenil, da
virovnik ubije. Ko je njegov
sin prišel iz Lendave, kjer
bil zaposlen, domov na kol-
nu je oče govoril, da je tre-
te Vrhovnika ubiti. Rekel mu
da mora pomagati. Prav ta-
je nagovarjal svojega rejenc-

Kolbla. Sina je februarja

kadar mu dejal, da bo pisal

kadar bo treba. In mu je

prije 9. februarja do-
šlo. Sin je prišel in vti trije

dogovorili in uboj izvršili.

Ko je nameč naslednji dan
prišel Vrhovnika obiskat,

Vrhovnikovo ženo v list-

ku vo krvavo in nezavestno,

virovnik pa so našli čez čas v

v napadenu snegu ob hiši s

srednjim tihom.

Osumili

dejanja Budjove.

Stari Bud-

je šel po umoru s sinom v

vomer k maši, orovnik ju je

Sledila je aretacija vseh

sin in rejenc sta kmalu

umor ter dejala, da sta

napad onadva, oče pa da

je naščeval.

Vrhovnik je bil

zeno pa so se rešili.

Sta-
ja

da je dejanje tajil in

da sploh nič ne ve.

Dzaj so stali vti trije pred-

niki. Dzaj sta začela tajiti

sin in rejenc, čes, da je sin

le enkrat s koso po Vr-

hovnikovi, rejenc prav tako

da je storil le nekaj ma-

in tako objavila krivdo

virovnik Budjo.

Ta pa tudi

razpravi zanikava vse, in

da ne ve ničesar! Kar je

priznal, ker so

tepli. Tudi sin in rejenc

da so ju tepli v Ljuto-

m.

Toda tudi razprava ni dogna-

tano, kdo je ustrelil Vr-

hovnika

od teh treh niti ne, kdaj

je srečin dogodil.

Nezavestna

virovnikova žena pravi, da je

prejšnji večer iskala moža in

ni našla. Potemtakem bi se

mor nad Vrhovnikom izvršil

prejšnji večer. Otoženca

in rejenc pa sta dejala, da

je uboj izvršil zutraj.

So ti trije krivci, je doká-

da je star Budja zasnoval

ter je tudi dokazano.

Star Budja je bil obsojen v

na vešalah, sin Ivan na 20

maja in rejenc Kolbl na 15

maja.

Smrtna nesreča v rudniku

Dne 18. junija zjutraj okrog 6.

je dogodila v kotredeske

v Zagorju ob Savi smrtna

nesreča. Uboj je 33-letnega

Jozeta Prašnikarja. Šel

na delo zvezek desetih in

in tovarjema Sinkovcem in

v tem pri združju novega

prejšnjega saha. Grtar je mo-

nekam drugam, Sinkovec in

kateri sta ostala na "pinu"

ter zidala. Nenado-

je skor 2. približek od zgo-

delka kamena na oder in ga

Sinkovec je se prav-
sko skoli v rok. Prašnikar pa

pa so moril globoko v

kateri je obsejal z razbito

v tovarju prihiteci do nje-

tzov, je gospodinjila 70-letna Marija Tomažinova, ki je bivala v gradu tudi pozimi, ko graščakové družine ni tu, marve je na Dunaju. Tomažinova je vodila v sestru gospodinjstvo, nadzirala hlapce in dekle ter kuhalo poslom. Je vneta služabnica grofov in je gospodarju točno poročala o vsakem dogodku na gradu. To Tomažinovo so 28. aprila letos pogrešili, preiskali so vse prostore v gradu, pa je niso našli. Pač pa so na dveh mestih v gradu našli sledove namevanega, neuspelega požiga. Sumili so, da je neznan napadelec napadel Tomažinovo, jo ubil ter truplo skril, grad pa zanebil, da bi prikril sled. Tomažinovo so napsled komedem podzemskem vodnjaku, vso poškodovano na glavi in vratu ter vso onemoglo. Blizu 24 ur je ležala ranjena v mrzlem podzemskem vodnjaku, do katerega vodi hodnik, v katerem je mnogo vrat. Vsa vrata so bila zaprta in moralo so vdirati do vodnjaka. Tomažinova še ni bila mrtva, prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico, kjer je po čudnem naključju okrevala kljub hudim poškodbam. Za storilca je navedla 17-letnega Leopolda Zupančiča, čigar starši stanujejo zdaj v Zagorju. Orožniki so fanta pri starših arretirali in priznal je dejanie, ki ga je storil iz maščevalnosti, ne da bi bil kaj odnesel. Bil je jezen na Tomažinovo, ker ga je ovadila graščinski gospodi in je bil zato odpuščen. Nekoč si je namreč brez dovoljenja Tomažinove izposodil graščakovo mornarsko uniformo in damske obleko, ker je to potreboval pri nastopu v neki igri. Tomažinova ga je ovadila, mladi fant je moral izslužiti. Fant je bil že v soli zelo nadarjen ter je preskočil iz 4. kar v 6. razred. Je pa zelo nagle jeze in maščevalen. Od tod tudi njegovo strašno dejanje na Bogenšperku. Razprava proti njemu 18. junija v Ljubljani je bila tajna, ker je fant skozi okno, je zasiljal nočni stražnik neki šum, šel je klicat druge stražnike, a bila sta že prepozna. Celica je bila že prazna.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti. Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici, ampak v disciplinski celici, ki se nahaja v kleti jetniške in iz katere bi človek misil, da je težje pobegniti.

Nekje je dobil Bradeško majhno žago za žaganje želeta in gotovo je sklenil takoj po odsodbi, da bo ob prvi priliki pobegnil. Ta prilika pa se mu ni ponudila v navadni jetniški celici,

Maksim Gorki: **MATI**
SOCIALEN ROMAN

— Dobro jutro! — je odgovorila Ljudmila.

— Kmalu bo deset; vstanite, da piješ čaj.

— Zakaj pa me niste zbudili?

— Hotelu sem. Stopila sem k vam, pa ste se v sanjah tako lepo smejal...

Z gibko kretnjo se je vzdignila z divana, stopila k postelji, sklonila se k materinemu obliju in v njenih mednih očeh je mati ugledala nekaj sorodnega, bližnjega in razumljivega.

— Žal mi je bilo, da bi vas zmotila... morada ste imeli srečne sanje...

— Nič nisem sanjal!

— Vseeno... Ugajal mi je vaš nasmej. Miren je bil, dober... zadovoljen!

Ljudmila se je zasmajala, in smeh njen je zvenel tiho, mehko.

— Tudi na vas sem mislila... na vaše življene! Težko vam je življene!

Mati je zgenila obrvi, molčala, premislila.

— Vsekako, težko! — je vzkliknila Ljudmila.

— Ne vem! — je oprezzo dejala mati. — Cashi se mi zdi težko... A vse je tako resno in čudovito... in se giblje naglo, strašno nalo drugo za drugim.

Znani val razburjenja se je zbudil v njenih prsih napoljujoči sreč s podobami in mislimi. Sedla je na postelj uren izražajoč misli z besedami.

— Drvi, drvi, drvi — vse k enemu koncu in sili kakor ogenj v goreči hiši kvišku! Tu prodre, tam se zaveti, vse svetleje, vse silnije... Mnogo težav je v življenu, veste! Ljudje trpe, tepo jih, kruto jih tepo, davijo jih, zalezajo... Ljudje se skrivajo, žive po menišje... Mnogo veselja jih je prepovedane...

Vse je za zelo težko!

Ljudmila je vrgla glavo nazaj, objela mater s svojim pogledom in pripomnila:

— Vi ne govorite o sebi!

Mati jo je pogledala, vstala s postelje, se oblačila in vpraševala:

— Ne o sebi?... Kako naj sebe potisnem v stran, ko ljubim vse od kraja, se za vse bojam... Vse zadeva moje srce... K vsemu ga všeče... Kako naj stopim na stran?

Napol blečena, stoječ sredi izbe se je za hip zamisila. Naenkrat se ji je zazdele, da v njej ni več te, ki je živel v strahu in trepetu za svojega sina, v mislih, kako bi mu ohranila svoje telo; ločila se je od nje, odšla daleč proč, ali pa zgorela na ognju razburjenja, ki je oblečalo, očistilo dušo in obnovilo srce z novo silo. Sama sebi je prisluškovala, rada bi bila pogledala v svoje srce, a zbalala se je zbuditi v njem stari nemir.

— O čem ste razmišljali? — jo je prijazno vprašala gospodinja in se ji približala. — Ne vem! — je odgovorila, mati.

Gledajo druga druga sta molčali, nasmejni se, potem pa je Ljudmila odšla iz sobe rekoč:

— Kaj počne moj samovar?

Mati se je ozrla proti oknu, na ulici je sijal hladen, krepak dan, tudi v njenih prsih je bilo svetlo, ampak žgoče. Najraje bi govorila o vsem na dolgo in široko, veselo, z nejasnim čuvstvom hvaležnosti do neznanca za vse, kar je privrelo v njen dušo in rdečo v njej kakor večerna zarja. Že davno ne vznikla želja po molitvi jo je vznemirjala. Spomnila se je mladega obraza, zvonkega glasu: "To je mati Pavla Vlasova..." Radostno in nežno so sijale sašne oči, vstala je temna podoba Ribinova, nasmehnile se je bronasto, trdo oblije Pavlovo, zmedeno je pomežkal Nikolaj in naenkrat je vzklopil z globokim, lehkim vzdihom, zlilo

se in se združilo v prozoren, pešter oblak, ki je objel vse misli s čuvstvom miru.

— Nikolaj je imel prav! — je dejala Ljudmila vravnji se. — Gotovo so ga zaprli. Poslala sem tja dečka, kakor ste dejali. Dejal je, da je na dvorišču policija, za vratmi je videl skritega policijskega.

Tudi vohuni se plazijo naoko, deček jih pozna.

— Tako! — je dejala mati in pokimala z glavo. — Siromak...

Vzdihnila je brez bridkosti in se sama sebi začudila.

— Zadnji čas je silno mnogo predaval mestnim delavcem in čas je bil, da zgne! — je mrko pripomnila Ljudmila. — Sodruži so mu dejali: "Beži!" Pa ni poslušal! V takih slučajih niso umestne prošnje, treba je povelja...

Na durih je stal črnela, rdečelični fant lepih sinjih očih in grbastega nosa.

— Ali prinesem samovar? — je zvonko vprašal.

— Le, Serjoža!... Moj rejenček. Saj ste ga že videli?

— Ne.

— Cashi je prišel k Nikolaju, pošiljala sem ga...

Materi se je zazdele, da je Ljudmila danes vsa druga, preprostejša in bolj domača z njo. V gibkih kretnjah njenega vitkega telesa je bilo mnogo lepote in sile, ki sta blažili njen strogo in blelo oblije. Čez noč so se ji kolobarji pod očmi povečali. Cutiti je bilo v njej trajen napor, krepko napeto struno v njeni duši.

Deček je prinesel samovar.

— Predstavi se, Serjoža! Pelageja Nilovna, mati delavca, ki so ga včeraj obozili.

Serjoža se je molča priklonil, stisnil materi roko, odšel, prinesel žemljo in sedel za mizo. Ljudmila je nalivala čaj in pregovarjala mater, da se ne vrne domov, dokler se ne razjasni na koga preži policijski.

— Mogoče — na vas... Vsekakor vas zasilijo...

— Naj me zasilijo! — se je odzvala mati. — Me zapro — ne bo velike škode. Da bi le raznesla Pavlov govor.

— Je že postavljen. Jutri ga bo natiskanje dovolj za mesto in predmestje... in tudi za okolico. Al poznate Natašo?

— Seveda!

— Nesete ji ga...

Deček je čital časopis, kakor da ne bi nicensar ališal, časi pa so njegove oči pogledale iz-za čela na materino oblije; in kadar je mati zasačila njegov živahnogled, ji je bilo prijetno in se je nasmejala. Ljudmila se je zopet spomnila, ne da bi obžalovala njegovo aretacijo, a materi se je zdel njen glas popolnoma naraven. Čas je potekal hitreje kot druge dni, in ko so popili čaj, je bilo že okolo podne.

— Tako je! — je vzkliknila Ljudmila.

V tem trenutku je nekdo naglo potrkal. Deček je vstal in pogledal vprašajoče gospodinjo.

— Odprti, Serjoža! Kdo bi bil?

Mirno je segla z roko v žep in rekla materi:

— Ce so orožniki, Pelageja Nilovna, stopite v ta kot... A ti, Serjoža...

— Ze vem! je tiho odgovoril deček in izginil.

Mati se je nasmehnila. Te priprave je niso vznemirile — niti oddalec ni slutila nesreče.

Vstopil je mali doktor. Hlastno je dejal:

— Prvič, Nikolaj je aretriran... Aha, ste tu, Nilovna?... Vas ni bilo doma ob aretaciji?

— Sem me je poslal.

(Dalej prihodnjé)

rowih, ki se je bil z njimi sestal v Sologni zadnje dni avgusta. Bil je preprost, odkrit, malo ogrevit in napram svoji materi izredno nežen.

Andre Sergy je bil povabljen na obed prihodnji teden. Potem je pa povabil sam mater in sina v restavracijo. Gabriela je plesala z njim. Jean ni plesal, ples ga ni mikal. Samo kemija je zanimala. V sportu je ustrešno gojil boks, kar je dokazal v nastopu proti pijanemu neznancu, ki je silil njegovo mater, naj gre z njim plesat. Andre Sergy ni imel niti časa, da bi posegel vmes. Ta dogodek je prisnel med njim in Jeanom, ki ga je bočudoval zaradi njegove moči, prisrčno razmerje. Andre Sergy se je često sestajal z gospo Armontovo in njenim sinom. Kmalu je postal domači priatelj. Gabriela mikavnost ga je vedno bolj prevzemala. V začetku se je nekoličko bal Jeanove postave. Poskusil je izračunati Gabrielino starost. No, Jean je bil 19 let, torej ni bilo še tako hudo. Kmalu je pa nehal misilit na to. Kaj pomeni starost? Kaj zato, če bi bila Gabriela eno ali dve leti starejša od njega? Bila je najočarljivejša žena, kar jih je kdaj poznal, edina, ki jo je hotel vzeti za ženo. Zdaj se je dobro zavedal, da brez nje njevo življene ne bo srečno.

Povedal ji je to nekega dne, da je nekaj časa je radovedno ogledoval neznanega svetlostnika. Potem je pa odložil očala, jih spravil nazaj v žep in odgovoril mirno:

— Predno boste nadaljevali, mi dovolite indiskretno vprašanje: zakaj me tikate, ko pa še nisem imel sreče videti vas?

Mladenič je vstal, si skrbno obrazil prašna kolena in zaklical smeje: Papač!

— Kaj pa govorite, vi mladič drzn? — je dejal mr. Slip osorno.

— Ce mi v dveh minutah ne pojasnite, za kaj gre, poklicem slugo, da vas...

Sergy je ugovarjal s kretnjo.

— Ah, vem, da to ni važno...

In odkrito rečeno, ne odklonila bi zato sreče, ki mi jo ponujate.

— Toda sina imam, ki ga vredno žljubim in sem se mu vedno žrtvovala s takim veseljem. To bi ga bolelo... Da, bolelo bi ga, če bi se znova omožila. Spomin na očeta je mu svet. In vendar, če bi revček vedel, kakšne so bile moje preizkušnje. Veste, Jean je ostal navzicle svoji atletski postavi in možatem nastopu deček, otrok, čeprav se vam ne zdi tak... Ljubosumen bi bil moj fant, nesrečen bi bil. Ze pred dvema letoma so me snubili... saj ni važno, kdo... Nisem ga ljubila, nisem imela namena učišati ga, vendar sem pa poveleni do sinu. Bil je ves iz sebe, lepo me je prosil, naj ne storim tega koraka. Spoznala sem, da bi bil to strašen udarec zanj.

Vidite, nimam poguma pripraviti mu tak udarec, tako bolest... Raje se žrtvujem.

— Žrtev?... Torej me ljubiš? — je vzkliknil Sergy obupan in srečen obenem.

Podala mu je roko.

— Da, ljubim vas, toda ne morem...

Obmolknila je, sin se je baš vračala.

Kmalu potem se je Andre Sergy poslovil. Vrnil se je domov in se zaklenil v sobo. Življenje brez Gabriele bo prazno, to mu je bilo zdaj jasno, kakor še nikoli. Ni si upal prosto te žene, naj postane njegova ljubica, čutil je, da bi v to neprivojila. Poleg tega si je pa želel njenovo navzočnost vedno pri tem dnevu, brez skrivanja... Razmišljal je o tem, ko je prišel sluha povedat, da je zunaj Jean Armont.

Mladenič je hitro vstopil, zaprl vrata za seboj in dejal Andreu:

— Vse mi je znano... Da, vi in moja mati. Ničesar mi ni povedita, teda že delj časa jo razumem... To je neumnost. Morem jo vzet... Ne veste, kaj mi je bila mati. Vzgajala me je v razvajala. Toda pozabiti ne smete, da ni bila srečna... Moj oče jo je varal — ona misli, da tega ne vem. Za njo, sirot, sem še vedno otrok... Da, sirot, sem pravim, kadar mislim na njo.

Kako lepa je, vesela, živahn. Sestrica vidim v njej. Rada se zbabava, kar je naravno; često sem hodil zvečer z njo na izpredhod, čeprav me to dolega. Končno, razumeli boste, tudi jaz imam svoje prijateljice — v mojih letih je to naravno... Ne povem ti tega, skrivan pred njo, toda to mi gre na živce. Hočem pa, da bo srečna! Znano je vam, da jo je lani negdo snubil. Bil je to cigan Cidiere... Ne da bi bil moja mater ljubil, šlo mu

je samo za denar... Moja mati ni ljubila, toda dolgočasila se je, reva... No, sem si misli, nezrečna bi bila. In šel sem brez njenе vednosti k Cidiere. Ni je več nadlegoval. Zdaj pa hočem, da bo moja mati srečna. Z vami bo... Ljubi vas in vi ljubite njo... Imeniten deček ste!

Andre Sergy je bil povabljen na obed prihodnji teden. Potem je pa povabil sam mater in sina v restavracijo. Gabriela je plesala z njim. Jean ni plesal, ples ga ni mikal. Samo kemija je zanimala. V sportu je ustrešno gojil boks, kar je dokazal v nastopu proti pijanemu neznanemu.

Vi tudi, — je dejal Sergy s prepričanjem in stisnil Jeanu roko.

J. S.

Dota miss Slipove

Mr. Slip, od Bostonia do San Francisca sloveči "kralj poročevalcev," je baš z naslado užival svoj četrt ure miru pri domačem ognjišču, ko so se naglo odpriali vratu jedilnice in pred presenečenim starim gospodom sta se ustavila njegova hči Jeannette in povsem neznan svetlostnik mladenič.

Blagoslovni natanec?

Mr. Slip si je nataknil očala in bočudoval zaradi njegove moči, prisrčno razmerje. Andre Sergy se je često sestajal z gospo Armontovo in njenim sinom. Kmalu je postal domači priatelj. Gabriela mikavnost ga je vedno bolj prevzemala. V začetku se je nekoličko bal Jeanove postave. Poskusil je izračunati Gabrielino starost. No, Jean je bil 19 let, torej ni bilo še tako hudo. Kmalu je pa nehal misilit na to. Kaj pomeni starost? Kaj zato, če bi bila Gabriela eno ali dve leti starejša od njega? Bila je najočarljivejša žena, kar jih je kdaj poznal, edina, ki jo je hotel vzeti za ženo. Zdaj se je dobro zavedal, da brez nje njevo življene ne bo srečno.

Andre Sergy je bil povabljen na obed prihodnji teden. Potem je pa povabil sam mater in Jeanom, ki ga je bočudoval zaradi njegove moči, prisrčno razmerje. Andre Sergy se je često sestajal z gospo Armontovo in njenim sinom. Kmalu je postal domači priatelj. Gabriela mikavnost ga je vedno bolj prevzemala. V začetku se je nekoličko bal Jeanove postave. Poskusil je izračunati Gabrielino starost. No, Jean je bil 19 let, torej ni bilo še tako hudo. Kmalu je pa nehal misilit na to. Kaj pomeni starost? Kaj zato, če bi bila Gabriela eno ali dve leti starejša od njega? Bila je najočarljivejša žena, kar jih je kdaj poznal, edina, ki jo je hotel